

Liverpool, Merseyside, oktober 2003

Behövs det sprinkler i bostaden, då installerar räddningstjänsten det. Det sparas inte på resurser när brandrisker ska elimineras. Räddningstjänsten i Merseyside i nordvästra Eng-

land är en stor organisation med stora ambitioner. Sirenen har besökt Liverpool och presenterar i det här reportaget en rad av de idéer som Merseyside förverkligat.

– Vi ska sprinkla Me

Vi behöver tusentals bostadssprinkler. Om jag drar in en brandbil, inklusive personal, så sparas 500 000 pund om året. Då kan vi köpa mer än tusen bostadssprinkler varje år. Och sprinkla Merseyside.

Han säger det med övertygelse, inte som något han bara drömmer om.

Tony McGuirk, 43, sitter på hundra idéer. Och han verkar ha kraft att genomföra dem, inte bara att snacka.

– Vi måste diskutera vad som är viktigt. Och jag kommer fortfarande att ha väldigt många brandbilar kvar.

Han har avancerat snabbt, räddningschefen. I England måste man ta ett steg i taget på karriärstegen och jobba minst två år på varje befattning. Det tar därför minst 18 år för en brandman att avancera till räddningschef. Tony McGuirk tog det 19 år.

Det förstärker bilden av en man som vet vad han vill. Samtidigt känns han anspråkslös för att vara chef över 1 500 anställda. Tony McGuirk är öppen för nya idéer, lättpratad och informell. En intressant person. Han vill gärna suga upp idéer från Sverige, pratar engagerat och länge om vad han vill med Merseyside.

– Vad det hela handlar om är att se till att folk gör något, inte lära dem vad som kan hända om de inte gör det.

Ligger före målen

Vi pratar i Sverige om en räddningstjänst i förändring. Intentionerna är de samma i England. Det

Ett säkrare samhälle, det är vad chefen Tony McGuirks arbete utgår ifrån, och det sparas inte på resurserna.

finns uppställda mål från regeringen som ska uppnås, men det är givetvis inte så att alla köpt det rakt av.

Räddningstjänsten i Merseyside däremot ligger före målen.

Förändringsarbetet började för några år sedan och har accelererat sedan Tony McGuirk tillträdde som chef förra året.

Det handlar självfallet om att förebygga bränder i stället för att vänta på att de inträffar.

Merseyside räddningstjänst är en stor skuta att vända, men får vi tro chefen har det ändå gått ganska smidigt.

– Visst har det tagit tid att få folk att köpa idéerna. Brandmännen har ju en gång tagit sina jobb

för att de vill släcka bränder. Vi har haft våra strider med facket. Men det är okej, det är ju deras roll.

– Men det är viktigt att påpeka att vi ska göra båda sakerna, både förebygga och släcka bränder. Det är inte antingen eller – utan utveckling. Och vi är stolta över att vara brandmän.

Tony McGuirk pratar mycket om kommunikation, vilket budskap som förs ut. Både externt och internt.

Enkel strategi – stor förändring

– Vår strategi är enkel, men den innebär en fundamental ändring av hur vi kommunicerar. Vi har ändrat namnet från Fire Service till Fire and Rescue Service, och det var faktiskt fler som hade synpunkter på namnbytet än på den nya strategin.

Ett led i det ändrade budskapet är ny färg på fordonen.

– Vi ska minska användningen av rött. Brandbilarna kommer alltid att vara röda, men alla andra fordon ska bli blå.

Sedan 1997 har 209 tjänster försvunnit från utryckningsorganisationen. En del har rationaliserats bort, andra flyttas till förebyggande verksamhet. 30 personer jobbar med Community Fire Safety (CFS), Brandsäkerhet i kommunen, och är den avdelning som leder arbetet gentemot allmänheten.

Kommunikationsavdelningen hade för något år sedan en anställd. I dag är de 20 kommunikatörer och statistiker. Statistikerna tillkom efter regeringens krav att verksamheten ska följas upp.

Text: PER LARSSON Foto: CHRIS PHILLIPS och PER LARSSON

Merseyside

Men det viktigaste är det arbete som CFS gör tillsammans med utryckningsstyrkorna.

Statistiken säger att Merseyside jobbar rätt. Siffrorna över antalet döda kan vara något osäker, eftersom några få bränder kan få siffrorna att svänga kraftigt.

Men trenden är god och mer påtagligt är att antalet skadade i bränder minskat från 664 till 212 om året. Det är ingen slump.

Räddningstjänsten satsar 600 000 pund (närmare åtta miljoner kronor) om året på brandvarnare. En del pengar kommer från olika fonder. Räddningstjänsten får totalt 1,5 miljoner pund i olika bidrag, främst från staten och EU.

– I 60 procent av de hem där vi haft bränder finns det numera brandvarnare. Den primära orsaken till att bränderna minskar är våra hembesök, de har gjort folk mer medvetna.

Beställer hembesök

Besöken sker inte på måfå. De är beställda. Folk kan ringa gratis till ett callcenter, som räddningstjänsten köper tjänsten av, och teckna sig för hembesök.

– Vi har 500 000 hushåll, hittills har vi besökt 180 000 av dem efter de boendes egen begäran.

Brandmännen protesterade i början mot hembesöken. Tony McGuirk anser att det svängde snabbt.

– Under strejken i våras åkte brandmän ut och satte upp brandvarnare trots att facket sa att de inte skulle göra det. Men de ville.

Med brandvarnarsatsningen har Merseyside

kommit långt. Nu är siktet inställt på att öka antalet bostadssprinkler.

– Vi har en idé om mobil sprinkler. Det finns en prototyp, den ser ut ungefär som de gasvärmare som finns på restauranger, fast snyggare så att de smälter in i lägenhetens miljö. Systemet måste vara billigt, högst 300 pund styck. Kan folk köpa dem för samma pris som en TV, kan vi kanske få anhängiga att köpa dem till åldringar.

Merseyside utbildar egen personal att sätta upp sprinkler.

– Det blir billigare då. Men vi samarbetar med privata företag för att det inte ska bli illojal konkurrens.

Plan för framtiden

Varje utryckningsstyrka har ett mål att genomföra för brandsäkerheten i kommunen. McGuirks strategi är tydlig. Ser man till siffrorna, hur många som besökts och hur antalet skadade i bränder minskat, så verkar den fungera.

Och räddningsschefen har en plan för att ge ännu bättre skydd till allmänheten. Den innebär ytterligare nedskärning av utryckningsstyrkorna på de 25 brandstationerna,

– I dag har vi 28 man på varje brandbil, sju på varje skift. Får vi ner det till 24 man kan vi hämta in mycket pengar. Och vi måste göra det för att klara brandmännens nya löner. Med en nedskärning av styrkorna med 15-20 procent klarar vi både lönerna till brandmännen och att omfördela mer resurser till förebyggande arbete.

Vill du prova att jobba i England?

Skulle du vilja prova på hur det är att vara brandman i England? Du är välkommen.

– Vi vill gärna ha ett utbyte med svenska brandmän. Speciellt när det gäller brandsäkerhet i kommunen, säger Tony McGuirk, räddningsschef i Merseyside.

McGuirk uppmanar intresserade svenska brandmän att berätta sin chef skicka ett e-postmeddelande till honom.

– Sedan kan vi diskutera möjligheten till utbyte, säger han. Skriv till: tonymcguirk@merseyfire.gov.uk

Bränder i Merseyside

	1999*	2002	förändr	mål**
Döda i bränder	20	12	-40%	-40% 2004
Allvarligt skadade	664	210	-68%	-5 % /år
Bostadsbränder	1 938	1 590	-18%	-33% 2004

* Siffrorna för 1999 är årsgenomsnitt för senaste femårsperioden.

** Målen är nationella, uppsatta av parlamentet.

Merseyside Fire and rescue service

omfattar Merseyside county (motsvarande län) med totalt 1,5 miljoner invånare. Huvudort är Liverpool med 700 000 invånare.

Personal: Räddningstjänsten har 25 brandstationer och 1 500 anställda. Av dem är 1 350 skiftgående i utryckningsstyrka.

CFS: Community Fire Safety (genomgående kallat "brandsäkerhet i kommunen" i det här reportaget) är det högst prioriterade arbetet inom Merseyside. 30 personer jobbar heltid med brandsäkerhet i kommunen. Dessutom är alla brandmän involverade i arbetet, främst genom att sätta upp brandvarnare i hemmen.

Larm: cirka 40 000 larm om året.

Ekonomi: Budgeten ligger på 70 miljoner pund (drygt 900 miljoner kronor), varav runt 90 procent är löner och pensioner.

Vänd!